

Na zijn demobilisatie wijdde hij zich eerst aan het landbouwbedrijf op 'Jagtlust' (hij vestigde er een houtbewerkingsbedrijf), maar in de zomer van '41 vroeg Versteegh hem of hij overste Boswijk in Amsterdam als chef-staf terzijde wilde staan. De vele arrestaties die in OD-kringen plaatsvonden, schrikten hem niet af; persoonlijk had hij een zeldzaam fijn ontwikkeld gevoel voor *security*. Zeer weinigen wisten van zijn functie af. Hij dook ook niet onder. Wel verliet hij in maart '42 zijn vaste woonadressen in Amsterdam en 's-Graveland. Nadien kon hij gebruik maken van de gastvrijheid van collega's-officieren in Amersfoort en Eefde, van de burgemeester van Kortenhoeve (bij 's-Graveland) en, in Amsterdam, van de echtgenote van een overleden vriend. Voor zijn verplaatsingen maakte hij bij voorkeur van een racefiets gebruik – hij had er twee gekocht: één extra met het oog op de banden die spoedig bijna nergens meer te krijgen zouden zijn.

Six was een man van zeldzame koelbloedigheid; de angsten die anderen teisterden, voelde hij nauwelijks. 'Ik heb', vertelde hij ons,

'geen angst gekend. Ja toch wèl: tweemaal, maar dat was in een droom. De eerste keer dat ik illegale papieren bij me had, brandden ze me wel in mijn zak, maar later niet meer. Ik ben ook gewoon onder mijn eigen naam blijven doorleven.'¹

Van het voorbeeld van onaandoenlijke rust en ijzeren discipline dat hij in zijn dagelijks bedreigd bestaan gaf, ging op zijn naaste medewerkers een sterk inspirerende werking uit. En van zijn energie! Hij was ongetrouwd; hij leefde voor zijn OD, en hij had, wat voor een illegaal werker van veel belang was, een fenomenaal geheugen. Bovendien was hij, waar anderen veel en maar al te vaak *te* veel praatten, opvallend gesloten; hij kon er, hoewel hij in het persoonlijke vlak toch eerder verlegen was, de indruk mee wekken van hautaine ongenaakbaarheid.

De functie van chef-staf van de OD heeft Six niet gezocht: ze is hem, gelijk uit het voorafgaande bleek, aangeboden en hij heeft haar eerst blijvend aanvaard toen anderen de moed misten om zich ter beschikking te stellen. Wij zouden daarmee niet willen beweren dat die functie hem onwelkom was. Integendeel! Hij was vervuld van een diepe minachting jegens de overweldiger en vond dat bij uitstek ook op hem, afstammeling van een trots geslacht dat in de zeventiende eeuw het machtig Amsterdam bestuurd had, de plicht rustte, zich voor vaderland en vorstenhuis in te zetten. Voor het vaderland, wel te verstaan, dat *hij* als het enig leefbare beschouwde: een land met een geordende samenleving waarin de ondernemers hun plicht en de arbeiders hun plaats zouden kennen. Hij had een grondige afkeer van

¹ A.v.